(फ) सुरतवर्धनं शोकनाशनं

स्वरिवेणुना सुष्ठुचुम्बितम् ।

इतरराग विस्मारणं नृणां

वितर वीर नस्तेऽधरामृतम् ।।

तृतीयो वर्गः

6. 'उदिते नैषधे काव्ये क्वमाघः क्व च भारविः' इति कथनस्य विशदा व्याख्या विधेया। 10

7. गोपीगीतिस्य सारांशो विलिख्यताम् । 10

चतुर्थो वर्गः

8. व्याख्यायताम् - 10

(त) स च न कार्यः, विभावादिनाशेऽपि तस्य सम्भव प्रसङ्गात। नापि ज्ञाप्यः, सिद्धस्य तस्यासम्भवात् ।

(थ) भावस्य शान्तिरूदयः सन्धिः शबलता तथा।

9. सोदाहरणं व्याख्यायताम् - 10

(य) प्रबन्धेऽप्यर्थशक्तिभूः।

(र) वाच्यसिद्धयङ्गग्रणीभूतव्यङ्ग्यम् ।

A **(Printed Pages 4)**

Roll No.____________

AS- 2139

एम. ए. (द्वितीय सेमेस्टर) परीक्षा, 2015

संस्कृतम्

द्वितीयप्रश्नपत्रम्

(काव्यं काव्यशास्त्रञ्च)

समयः : घंटात्रयम् पूर्णाङ्कः : 70

निर्देश : **पञ्च** प्रश्नाः समाधेयाः। **प्रथमः** प्रश्नोऽनिवार्यः। प्रतिवर्ग **एकैकः** प्रश्नोऽवश्यंसमाधेयः।

1. अधोलिखितानां सङ्क्षेपेण समाधानं विधीयताम् - 10×3=30

(क) नैषधीपचरितम् ।

(ख) नवालता गन्धवहेन चुम्बिता।

(ग) ददर्श मालूरफलं पचेलिमम् ।

(घ) धृतासवस्त्वां विचिन्वते।

(ङ) नलिनसुन्दरं नाथ ते पदम् ।

(च) श्रीमद्भागवतम् ।

(छ) आचार्यमम्मटस्य कालः।

(ज) चित्रतुरगन्यायः।

(झ) शब्दार्थोभयभूरेका।

(ञ) अगूढं ग्रणीभूतव्यङ्ग्यम् ।

प्रथमो वर्ग :

2. अधोलिखितयोः सप्रसङ्गं व्याख्या विधीयताम् - 10

(अ) वियोग भाजां हृदि कण्टकैः कटु-

निर्धीयसे कर्णिशरः स्मरणे यत् ।

ततो द्रराकर्षतया तदन्तकृद्

विगीयसे मन्मथदेहदाहिना।।

(ब) युवद्वयीचित्तनिमज्जनोचित-

प्रसूनशून्येतरगर्भगह्वरम् ।

स्मरेषु धीकृत्य धिया भयान्धया

स पाटलायाः स्तबकं प्रकम्पितः।।

3. अधोऽङ्कितयोरेकस्य संस्कृतेन सप्रसङ्गं व्याख्या विधेया- 10

(ट) अयोग भाजोऽपि नृपस्य पश्यता

तदेव साक्षाद मृतांशुमाननम् ।

पिकेन रोषारूणचक्षुषा मुहुः

कुहू रूताहूयत चन्द्रवैरिणी।।

(ठ) करेण मीनं निजकेतनं दधद्

द्रुमालबालाम्बु निवेशशङ्कया।

व्यतर्कि सर्वर्तुघने वने मधं

स मित्र मत्रानुसरन्निव स्मरः।।

द्वितीयो वर्गः

4. अधोलिखितस्य पद्यस्य संस्कृतेन व्याख्या विधेया- 10

मधुरया गिरा वल्गुवाक्यया

बुधमनोज्ञया प्रष्करेक्षण।

विधिकरीरिमा वीर मुह्यती-

रधरसी धुनाप्यायस्व नः।।

5. अधोलिखितयो र्वस्तुतत्त्वविवेचनं विधीयताम् - 10

(प) तव कथामृतं तप्त जीवनं

कविभिरीडितं कल्मषापटम् ।

श्रवणमङ्गलं श्रीमदायतं

भुवि गृणन्ति ते भूरिदा जनाः।।